

МБДОУ ЦРР - детский сад “Куобахчаан”

“АБА УОННА УОЛ ОҢО”
ТЫЛЫ САЙЫННАРЫЫ ДЪАРЫГА
(бэлэмнэнии бөлөх оҕолоругар)

Ыытар иитээччи. Петрова Я.Е.

Бүлүү к -2019

Бэлэмнэний бөлөх итиллээччилэригэр аналлаах дьарык

Буолар күнэ. Олунньу 20 күнэ 2019 с

Ыгытааччы. Петрова Я.Е.

Сыала. Аҕа оруолун үрдэтии , дьииэ кэргэннэ убаастабыллаах сыһыаны иитии. Аҕа баһылыга дьииэ кэргэннэ улахан суолталааҕын өйдөтүү, ситимнээх саҕаны сайыннарыы. Уолаттарга туһаайан эр санааны инэрии.

Эрдэттэн бэлэмнэнии үлэ. Уол оҕо туһунан хоһоону уонна ” Аҕабытын таптыбыт” ырыаны үөрэтии.

Туттуллар матырыйааллар. Кыракый хартыналар, оонньуур саа, туу эрбии

Дьарык хаамыыта

- Оҕолоор, дьииэҕитигэр дурда- хахха буолар киһи ким баарый? Аҕа туттаах киһи, дьииэ иһигэр баар ыарахан үлэни кини эрэ кыайар- хотор. Аҕа тоһоҕону саайар, дьииэ маһын көтөҕөр, кууллаах хортусканы сүгэр, ыраас мууһу киллэрэр. (кыра хартыналары көрдөрөн иһэр) Аҕа күүстээх , туохтан да чаҕыйбат булааччы –талааччы киһи . Уол оҕо аҕатын батыһахтаах аҕа курдук буоларга дьулуһуохтаах. Ол туһунан ханнык өс хоһооно баарый ким этиэй? Аҕатын тилэҕин хатарбыт

- Мин билигин тыллары этиэм ону эһиги ситэрэн биэрэхтээххит. Аҕам мууһу...аҕам тоһоҕону... аҕам дьииэ ...аҕам маһынан

Оҕолор биирдишилээн тураннар этиини ситэрэн биэрэллэр.

-Уол оҕо күүстээх- уохтаах, хорсун-хоодуот, кыаммакка көмөлөһөр, мөлтөбү көмүскэхэр буолуохтаах . Бу хоһоону бары билэбит ааҕан иһитиннэринг эрэ

Уол оҕо буоламмын

Кыра саастан такыйыллан

Хорсун хоодуот саллаат буолан

Ийэ дойдум көнүлүн

Эйэлээх, дьоллоох олобун

Көмүскээччи буолуохтаах,

Өрүү бэлэм сылдыяхтаах

Мин буолабын, саха уола!

-Уолаттар, улааттаххытына Аҕа дойдуну көмүскүү ханна сулуспалыы барабыт? Армияҕа парашютистар, танкистар, моряктар өссө ханнык чаастары билэбитий?

-Билигин уолаттар тахсан кыаххытын хамсанан көрдөрүүххүт ол кэнниттэн мин аҕам курдук... диэн этиини ситэрэн биэриэххит баҕа санаабытын этиэххит.

Уолаттар биирдишлээн тахсан кыахтарын көрдөрөллөр сорудабы толороллор.

Оонньуу “Куһаҕан, үчүгэй” . Спордунан дьарыктанар, куруук кирдээх сылдыар, үөрэ-көтө эрчиллэр, кыраттан ытыы -сонугу сылдыар, аҕатыгар көмөлөһөр , кыра быраатын көмүскүүр , үлэлииртэн сүрэхтэйдиир.

Билигин сынньана таарыйа хамсаныаххайын. Музыканнын хамсаныы. Оҕолор төгүрүччү тураллар биир оҕо ортоку туран хамсанар ону атыттар көрөн үтүктэллэр.

Иитээччи таабырын таайтарар таайыллыбыт маллары остуолга ууран иһэр

Соҕуруу дойду уола соҕотох харахтаах үһү (саа);

Сыгыннах оҕолор ураһаҕа киирэн баран кыайан тахсыбаттар үһү (тууга киирбит балыктар);

Хара ынах хаптаһыны хайа салаабыт үһү (эрбии).

Иитээччи остуолга уурбут араас малларын туһунан кэпсиир .

-Эр киһи айылҕатынан булка сылдыарын ордорор. Ким аҕата бултууруй ? Тугу бултаан аҕаларый? Ким аҕата балыктыырый? Балыктаатахтарына олус үөрэллэр дьиэ кэргэттэрин балыгынан күндүлүүллэр. Ханнык балыктары билэбитий? Бу дойдуга уол оҕо буолан төрөөн баран киһи дьиэ туттуохтаах диэни истибиккит дуо? Ким аҕата уһанарый? Илиитэ күүстээх дьобурдаах киһи уус буолар.

Бу остуолга баар маллартан кылгастык кэпсээн толкуйдаан. Биир оҕо саҕалыыр ону атыттар ситэрэн биэрэллэр.

Маладыастар, бүгүнгү дьарыкка туох туһалаабы биллигит? Ким тугу өйдөөн хаалла? Аҕабытын ытыктаан холобур онгостун. Аҕаларга анаан-минээн үөрэппит ырыабытынан дьарыкпытын түмүктүөххэин.

Оҕолор бары туран аҕаларын туһунан ырыа ыллыылар.

-Сарсын туох күнүн бэлиэтибитий? Аҕа дойдуну Россияны кимнээх көмүскүүллэрий? Биһиги дойдубутугар өстөөхтөр эмискэ саба түспэтиннэр диэн Россиябыт күүстээх Армияны бэлэмниир. Россия олус улахан Армиялаах . Ханнык войскалар баалларын билэбитий? Халлааммытын кимнээх маньыларый? ВВВ(слайд көстөр). Сирбитин кимнээх

маньыларый?ВСВ (слайд) Муорабытын кимнээх
маньыларый?ВМФ(Слайд)

-Биһиги Армияҕа сылдыар курдук оонньуубут дуо?Оччоҕо хартынананы
көрөн эппиэттээн . Ким ханна сулууспалырый?

Биһиги Россиябыт Армиябыт күүстээх буоллун диэн олус элбэх байыаннай
техникалары онорор. Хартыналары көрөллөр иитээччи билиһиннэрэр.

Онньуу Туох ордугуй таай. Иитээччи тыллары этэр оҕолор ордугу таайан
этэллэр.

Самолет, танка, парашют. Автомат , пистолет , танкист.Подводник,
артеллерист , корабль.

-Оҕолоор онтон эһиги аҕаларгыт Армияҕа сулууспалаабыттар дуо